

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Bruselis, 2010.11.10
KOM(2010) 634 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl ES ir Afrikos santykių stiprinimo

1,5 mlrd. žmonių, 80 šalių, du žemynai, viena ateitis

1. EUROPA IR AFRIKA. PARTNERYSTĖS PRIDERINIMAS PRIE NAUJOS TIKROVĖS

- (1) 2010 m. lapkričio pabaigoje vyks trečiasis ES ir Afrikos aukščiausio lygio susitikimas, kuriame dalyvaus 80 valstybių ir vyriausybių vadovų. Tai bus puiki proga įtvirtinti ES ir Afrikos santykius ir siekti geresnės, labiau klestinčios 1,5 mlrd. žmonių, gyvenančių 80 valstybių, ateities. Šis susitikimas – puiki proga priderinti partnerystę atsižvelgiant į svarbius nuo paskutinio Afrikos ir ES aukščiausio lygio susitikimo ir 2007 m. priimtos Bendros Afrikos ir ES strategijos¹ Europoje, Afrikoje ir visame pasaulyje įvykčius pokyčius.
- (2) Europoje priėmus Lisabonos sutartį ir sukūrus Europos išorės veiksmų tarnybą, glaudžiai bendradarbiausiančią su Europos Komisijos tarnybomis, bus galima glaudžiau susieti ES išorės politikos ir ekonomikos klausimus. Taip bus užtikrinta didesnė ES politikos dėl Afrikos ir jos bendrų politikos kryptių darna. Abi šalys galės geriau derinti savo požiūrius ir pasauliniu mastu laikytis bendros pozicijos.
- (3) Afrikoje sėkmingi pavyzdžiai rodo, kad daroma nuolatinė pažanga siekiant taikos, stabilumo ir demokratijos. Tačiau dėl vis dar neišspręstų skurdo, prasto valdymo, konfliktų ir žmogaus teisių pažeidimų klausimų daugelyje vietovių pažanga yra nedidelė ir nevienoda. Afrika patvirtino ryžtą prisiimti atsakomybę už savo likimą, mažinti priklausomybę nuo išorės pagalbos ir spręsti pasaulinio masto uždavinius. Politinė ir ekonominė integracija vyksta regionų ir žemynų lygmeniu, Afrika vis dažniau laikosi vienos bendros pozicijos pasaulinėje arenoje, o Afrikos Sąjunga tampa viena svarbiausių veikėjų.
- (4) Afrikoje ekonomikos augimo tempas buvo išpūdingas: 2006–2008 m. vidutinis metinis augimas siekė 6 %. Ekonomikos augimas 2009 m. dvigubai sulėtėjo dėl, be kita ko, pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės, svyruojančių pagrindinių produktų kainų ir eksporto, mažesnių piniginių pervedimų ir gerokai mažesnių tiesioginių užsienio investicijų. Tačiau prognozuojama, kad Afrikos žemyne ekonomika netrukus turėtų atsigaivinti ir augimo tempas turėtų vėl būti spartus.
- (5) Kartu ES ir Afrikos gyventojai sudaro ketvirtadalį viso pasaulio gyventojų skaičiaus, ES ir Afrikos valstybės – daugiau kaip trečdalį Jungtinių Tautų (JT) narių. Europa ir Afrika užėmė pirmaujančias pozicijas skatindamos tarptautinę reguliavimo sistemą ir institucijas, kurios yra labiau įtraukios. Europa palankiai įvertino Didžiojo aštuoneto ir Didžiojo dvidešimtuko šalių sprendimą ištiesti pagalbos ranką Afrikai ir jai suteikti galimybių išsakyti savo poziciją. ES taip pat rėmė tarptautinių finansų įstaigų reformas ir padėjo Pasaulio banko valdyboje Afrikai užtikrinti papildomą vietą.
- (6) ES tebėra svarbiausia Afrikos sąjungininkė politikos srityje ir patikima prekybos bei vystymosi partnerė. Per paskutinį 2007 m. Lisabonoje vykusį ES ir Afrikos aukščiausio lygio susitikimą abi šalys nusprendė santykius grįsti nauju, lygiateisišku ir strateginiu pagrindu. Dabar būtina imtis veiksmų šiems platiems užmojams pasiekti, taip pat veiksmingai įgyvendinti Bendrą Afrikos ir ES strategiją. Tuo pačiu metu

¹ Bendra Afrikos ir ES strategija pagrįsta temine partnerystė šiose srityse: taika ir saugumas; demokratinis valdymas ir žmogaus teisės; prekyba, regioninė integracija ir infrastruktūra; Tūkstantmečio vystymosi tikslai; energetika; klimato kaita; migracija, judumas ir užimtumas; mokslas, informacinė visuomenė ir kosminė erdvė.

naujai atsirandantys pasaulinio masto veikėjai stiprina pozicijas Afrikoje, stiprėja Pietų šalių savitarpio bendradarbiavimas. Dėl šių pokyčių Afrikos ir ES santykiams iškilo naujas uždavinys, kurį sprendžiant būtina iš naujo sutelkti dėmesį į pripažintus privalumus ir papildomą naudą, taip pat glaudžiau derinti veiksmus ir ieškoti abiem pusėms naudingų sprendimų.

- (7) Nors Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT) įgyvendinimas ir toliau bus bendros Afrikos ir ES strategijos svarbiausias elementas, būtina remti Afrikos pastangas stiprinti politinį ir ekonominį valdymą, užtikrinti griežtesnį reguliavimą, mokesčių sistemą, geresnę verslo aplinką, kad būtų galima lengviau tvariai sutelkti žemyno turimus išteklius. Siekiant šių tikslų itin svarbu įtraukti privatųjį sektorių ir užtikrinti paramos vystymuisi finansinį poveikį. ES 2020 m. strategija yra mūsų santykių su Afrika įkvėpimo šaltinis ir pagrindas mūsų politiniams tikslams paversti konkrečiais veiksmais, kurie padės per ateinantį dešimtmetį Afrikos ir ES santykius nukreipti tinkama linkme.
- (8) Europa ir Afrika turi remtis įgyvendinant bendrąją strategiją pasiektais laimėjimais², kad būtų sustiprintas poveikis pasauliniu, žemyno ir regiono lygmeniu. Per pastaruosius trejus metus įgyta patirtis rodo, kad bendrosios strategijos potencialas turi būti geriau išnaudotas, ji turi būti patobulinta, kad būtų galima spręsti dabartinius ir ateities uždavinius. Siekiant kartu spręsti pasaulinės svarbos klausimus, santykiai turi būti veiksmingai palaikomi ne tik institucijų lygmeniu ir pagal praeityje taikytą fragmentišką, į vystymąsi orientuotą požiūrį. Abi šalys turi išspręsti nenuoseklumo problemą ir sukurti veiksmingą santykių pagrindą. Afrikoje svarbu stiprinti subsidarumą racionaliau atskiriant sutampančius įgaliojimus ir sprendžiant galimai tarpusavyje nesuderinamų darbotvarkių klausimą. Europoje dėl konkuruojančių nacionalinių interesų, nesuderintų dvišalių iniciatyvų ir priemonių tarpusavio derinimo trūkumo kyla pavojus regimui ir politinei dinamikai.

2. ES IR AFRIKA. KARTU SPRENDŽIAMO BENDRI UŽDAVINIAI

- (9) ES ir Afrikos partnerystė yra vienintelė ES užmegzta strateginė žemynų partnerystė. Tai nėra paramos teikėjo ir paramos gavėjo partnerystė; tai yra tikra visa apimanti partnerystė, pagrįsta bendrais interesais ir abiem pusėms naudingais sprendimais.
- (10) Specifinė Afrikos ir ES partnerystės papildoma nauda – politinis partnerystės pobūdis, plati aprėptis ir pajėgumas bendrai spręsti pasaulinius klausimus ir su bendromis viešosiomis gėrybėmis susijusias problemas, kai dėl spartaus globalizacijos tempo būtinas bendras ar bent suderintas politinis atsakas laikantis daugiašalės diplomatijos reikalavimų. Europai ir Afrikai būdingos tokios pačios vertybės ir interesai svarbiausiose srityse, tad joms būtina savo viziją paversti konkrečiais rezultatais.
- (11) Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT) įgyvendinimas. Rugsėjo mėn. Niujorke vykusiame Jungtinių Tautų aukšto lygio plenariniame posėdyje dar kartą patvirtinta, kad užtikrinus tinkamą politinę valią, politikos pokyčius ir visų partnerių išteklius, įmanoma pasiekti TVT. Ypatingas dėmesys bus skirtas tikslams, kuriuos sekasi prasčiausiai įgyvendinti, taip pat prasčiausiai TVT įgyvendinančioms šalims

² <http://www.africa-eu-partnership.org/>.

(dauguma jų – Afrikos šalys) ir pažeidžiamiausiems bei labiausiai socialiai atstumtiems žmonėms. Partnerystė dėl TVT, kuriai palaikyti neseniai pradėta 1 mlrd. EUR vertės TVT iniciatyva, kuria siekiama įtvirtinti pažangą geriausių rezultatų pasiekusiose šalyse ir padėti šalims, kurioms sunkiausiai sekasi siekti TVT, ir toliau bus stimulas politikos reformoms skatinti ir būtiniais ištekliams bendrai sutartose prioritetinėse srityse sutelkti, remiantis Afrikos iniciatyvomis.

- (12) Grėsmių taikai ir saugumui šalinimas. Ši partnerystė iki šiol yra sėkmingiausia pagal bendrą Afrikos ir ES strategiją palaikoma partnerystė įvairiausiose srityse, pvz., bendradarbiavimo ir geografinių klausimų derinimo, demokratijos ir konstitucijai prieštaraujančio vyriausybės keitimo Afrikoje, Afrikos taikos ir saugumo struktūros rengimo srityse. Afrika ir ES toliau bendradarbiaus sprendžiamos dabartinius prioritetinius klausimus, o ateityje turės žengti dar vieną svarbų žingsnį, pvz., rengti bendras pozicijas Jungtinių Tautų lygmeniu. Bus svarbu tęsti bendrą darbą tokiose srityse, kaip pasaulinės grėsmės saugumui, pvz., terorizmas ir tarpvalstybinis organizuotas nusikalstamumas, įskaitant, be kita ko, įvairaus pobūdžio prekybą (pvz., žmonėmis ir narkotikais) ir piratavimą. Krizių valdymo ir prevencijos srityse abu žemynai turėtų bendrai sukurti sistemą, pagal kurią būtų galima nuolat konsultuotis visais krizių etapais, pradedant išankstiniu perspėjimu ir baigiant atkūrimo darbais. Bendradarbiaudamos su Jungtinėmis Tautomis, Afrika ir ES taip pat turėtų stiprinti Afrikos Sąjungos, Regioninių ekonominių bendrijų ir regioninių mechanizmų pajėgumą užtikrinti konfliktų prevenciją ir planuoti, vykdyti ir valdyti taikos paramos operacijas.
- (13) Skatinti valdymo, demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių politinį ir ekonominį matmenį visais lygmenimis. ES įsipareigojimas siekti, kad būtų laikomasi žmogaus teisių ir jos būtų skatinamos, ir toliau bus svarbiausias ES ir Afrikos santykių principas, įtvirtintas ir mūsų susitarimuose. Pilietinė visuomenė ir privatusis sektorius turėtų aktyviau dalyvauti sprendžiant valdymo klausimus visuose sektoriuose, nes taip būtų kuriamos geresnės integracinio ir tvaraus augimo sąlygos. Šiuo požiūriu naudinga priemonė yra Naujoji Afrikos ir ES dialogo valdysenos klausimais iniciatyva. Turėtų būti glaudžiau bendradarbiaujama sprendžiant ekonominio ir pasaulinio valdymo klausimus, pvz., siekiant skaidraus, tvaraus gamtinių išteklių ir pajamų valdymo, taip pat kovojant su sukčiavimu, korupcija ir neteisėtu kapitalo perkėlimu. Abu žemynai taip pat turi spręsti daugiašalės demokratinio valdymo ir žmogaus teisių sistemos ir tarptautinių organizacijų reformų klausimą.
- (14) Daugiašalių institucijų teisėtumo stiprinimas ir veiksmingumo didinimas. Abu žemynai turėtų parengti darnią viziją, kaip remti vieniems kitus skatinant bendrus interesus, veiksmingiau įsitvirtinant pasaulinėje arenoje ir bendradarbiaujant vykstančiose ir būsimose tarptautinėse derybose, kad būtų pasiekta rezultatų pagal atitinkamus politinius ir strateginius prioritetus. ES toliau remis politines iniciatyvas, kuriomis siekiama užtikrinti deramą Afrikos vaidmenį svarbiausiose tarptautinėse organizacijose, institucijose ir forumuose (Jungtinėse Tautose, tarptautinėse finansų įstaigose, Didžiojo aštuoneto ir Didžiojo dvidešimtuko šalių susitikimuose, Pasaulio prekybos organizacijoje ir Pasaulio sveikatos organizacijoje), atsižvelgiant į artėjančias reformas. Tuo pačiu ES bendradarbiaus su partneriais Afrikoje siekdama, kad būtų priimta JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija, pagal kurią nauji ES atstovai, atsižvelgiant į Lisabonos sutartį, galėtų veiksmingai dalyvauti JT Generalinės Asamblėjos darbe.

- (15) Kova su klimato kaita ir aplinkos blogėjimu, pripažįstant biologinės įvairovės ir ekosistemų funkcijos svarbą. Po Kopenhagos konferencijos ES ir Afrikos palaikomas dialogas bus svarbus formuojant bendrą viziją dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos derybų, susiejant pozicijas, kurių laikomasi Kankuno ir kitose konferencijose, kad būtų parengtas teisiškai privalomas susitarimas. Šiuo atžvilgiu labai svarbu derinti Afrikos Sąjungos, jos valstybių narių ir regioninių ekonominių bendrijų veiksmus ir atsižvelgti į Naująją Afrikos vystymosi partnerystę. Klimato kaitos partnerystė toliau bus bendrų pavyzdinių iniciatyvų, pvz., Pasaulinio kovos su klimato kaita aljanso, Klimato veiksmų panaudojimo Afrikos vystymuisi skatinti programos, Didžiosios žaliosios Sacharos ir Sahelio sienos iniciatyvos, įgyvendinimo pagrindas, užtikrinant sinergiją su kitomis partnerystės programomis. Taip pat bus palaikomas dialogas dėl tvaraus gamtinių išteklių valdymo, rengiami su miškais susiję teisės aktai ir projektai, taip pat bus formuojama bendra nelaimių rizikos mažinimo politika.

3. ES IR AFRIKA. Į ATEITĮ ORIENTUOTA VIZIJA

- (16) Pagal Bendrą Afrikos ir ES strategiją sėkmingai parengtas *acquis*, kurio turi būti toliau laikomasi. Tačiau atsižvelgiant į dviems žemynams kylančių uždavinių mastą, mūsų partnerystė turi būti toliau plėtojama.
- (17) Siekiant užtikrinti ilgalaikį vystymąsi, daugiau dėmesio bus skirta išsiaiškinti, kaip vystomasis bendradarbiavimas turėtų padėti kurti integraciniam ir tvariam augimui palankias sąlygas. Trečiajame ES ir Afrikos aukščiausio lygio susitikime, kurio tema – augimas, investicijos ir darbo vietų kūrimas, bus parengtas dviejų žemynų bendradarbiavimo pagrindas ir numatyti ilgalaikiai veiksmai šiose srityse. Ši tema atitinka prioritetus, nustatytus strategijoje „Europa 2020“ ir žaliojoje knygoje dėl ES vystymosi politikos poveikio didinimo, kuri bus pateikta kartu su šiuo komunikatu.
- (18) Siekiant **integracinio ir tvaraus augimo**, bendradarbiavimas per ateinančią dešimtmetį turėtų būti sutelktas *inter alia* į didelį poveikį darančią veiklą, kad investicijos duotų naudos ir būtų iki galo išnaudotas didelis bendras mūsų partnerystės potencialas. Žaliojoje knygoje Komisija teigia, kad ES turėtų svarstyti galimybę su atskiromis šalimis ar tam tikrų regionų šalių grupėmis rengti naujas bendras integracinio ir tvaraus augimo strategijas ir įtraukti privačiojo sektoriaus suinteresuotuosius subjektus ir pilietinės visuomenės organizacijas. Šis klausimas itin aktualus ES ir Afrikos partnerystei.
- (19) **Integracinio augimo** tikslas turėtų būti įtrauktas į ES ir Afrikos iniciatyvas siekiant plataus masto ir subalansuoto augimo ir didesnių investicijų, padedančių mažinti skurdą ir nelygybę.
- Siekiant kurti daug darbo vietų užtikrinančius ūkius, padedančius įtvirtinti socialinę sanglaudą, bus skatinamos iniciatyvos, skirtos pažeidžiamiausių gyventojų socialinėms garantijoms išplėsti, įvairių lygmenų dialogui, visų pirma neoficialios ekonomikos klausimais, sukurti, darbo rinkos valdymui stiprinti ir darbo ir socialinės apsaugos sistemų suvienodinimui regioniniu lygmeniu Afrikoje remti.

- Geresnis paslaugų teikimas ir geresnė infrastruktūra – svarbūs klausimai siekiant didesnio privačiojo sektoriaus aktyvumo, taip pat skatinant augimą ir užimtumą. Pagrindinių transporto, sveikatos priežiūros, ryšių ir finansų paslaugų buvimas, prieinamumas ir patikimumas yra itin svarbi augimo ir vystymosi visuose ūkio sektoriuose išankstinė sąlyga. Afrikos ir ES partnerystė infrastruktūros srityje parengtas strateginis pagrindas įvairiems trūkumams Afrikoje šalinti, kuris bus remiamas Infrastruktūros patikos fondo – naujoviškos dotacijų ir paskolų derinimo priemonės – lėšomis. ES toliau sieks spręsti su infrastruktūros trūkumu susijusius klausimus daugiausia dėmesio skirdama energetikai, IRT, vandeniui ir transportui, kartu siekdama skatinti privačiojo sektoriaus, kaip augimo ir infrastruktūros finansavimo pagrindinio šaltinio, funkciją. Papildomai bus toliau remiamos regioninės ir nacionalinės iniciatyvos, kuriomis siekiama tobulinti reguliavimo ir teisinį pagrindą, kad būtų kuriamos palankios sąlygos investicijoms ir užtikrintas tinkamas rinkos veikimas.
- Turėtų būti stiprinamas bendradarbiavimas įgūdžių, inovacijų ir verslumo srityse, nes būtent šiose srityse Afrika galėtų sparčiai vystytis ir pasiekti apčiuopiamų rezultatų visuose socialiniuose ir ekonomikos sektoriuose. Mokslo ir technologijų srityje IRT plėtojimas ir prieinamos elektroninės paslaugos Afrikoje bus svarbiausias tikslas. Kosminės erdvės srityje bus toliau skatinamos tokios iniciatyvos, kaip Pasaulinė aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES) ir palydovinės navigacijos iniciatyvos (Europos geostacionarinė navigacinė tinklo sistema (EGNOS) ir Galileo)). Aukštojo mokslo ir mokymo srityje tokiomis programomis, kaip *Erasmus Mundus*, *Media Mundus*, *EduLink Nyerere*, „Veiklus jaunimas“, *Marie Curie* ar švietimo struktūrų derinimo iniciatyvomis ir kultūros sektoriaus atstovų bendradarbiavimu tikimasi prisidėti prie pažangaus ir integracinio augimo darbotvarkės. Kuriant Panafrikos universitetą, ES skatins su Europos technologijos institutu keistis gerąja patirtimi, kaip iki galo integruoti žinių trikampį (švietimas, verslas, moksliniai tyrimai).
- Bendradarbiavimo sprendžiant migracijos ir judumo klausimus tikslas – rasti teisėtos migracijos, įskaitant apykaitinę migraciją, būdų, kurie būtų tiesiogiai susieti su darbo rinkos reikalavimais ir galimybėmis įsidarbinti abiejuose žemynuose. Taip pat bus siekiama mažinti nuolatinius neteisėtos migracijos srautus ir spręsti labai pažeidžiamų grupių, pvz., pabėgėlių, prieglobsčio prašytojų ir nelydimų nepilnamečių, klausimą. Taip pat bus svarstoma, kaip į vystymosi procesą veiksmingiau įtraukti Afrikos išeivius. Bus skatinamos tokios iniciatyvos, kaip Afrikos perlaidų institutas, Migracijos stebėjimo centras, Išeivijos įtraukimo į vystymąsi iniciatyva ir Kovos su prekyba žmonėmis iniciatyva.

(20) **Tvaraus augimo** tikslas turėtų būti ES ir Afrikos iniciatyvų, kuriomis siekiama kurti veiksmingus, ekologiškus ir konkurencingus ūkius, pagrindas.

- Regioninė integracija visais atžvilgiais labai skatina stabilumą, augimą ir vystymąsi. Daugelis Afrikos šalių turi bendrų išteklių, pvz., gamtinių išteklių, ir susiduria su tokiais pačiais sunkumais, kaip infrastruktūros trūkumas arba mažas žemės ūkio našumas. Integracija gali būti abipusiai naudinga ir skatinti teigiamų pokyčių duosiančias reformas, glaudesnę bendradarbiavimą ir didesnę saugumą. Regioninė integracija gali padėti Afrikos šalims pasinaudoti masto ekonomijos, didesnės konkurencijos ir didesnių vidaus ir užsienių investicijų nauda. Prekyba taip pat gali būti privačiojo sektoriaus veiklos ir investicijų varomoji jėga,

padedanti kurti investicijoms palankią aplinką, sudaranti galimybę patekti į rinkas ir gauti svarbiausių žaliavų. Valdomas rinkos atvėrimas, kai atsižvelgiama į besivystančių ūkių poreikius ir pajėgumus ir užtikrinamas derinimas su atitinkamomis nacionalinės politikos kryptimis ir parama, davė apčiuopiamų rezultatų. Šiuo požiūriu ekonomikos valdymas gali būti stiprinimas prekybos susitarimais, kurie padeda įtvirtinti stabilų ekonomikos reguliavimo pagrindą. Todėl ES yra ir toliau pasiryžusi siekti glaudesnių ilgalaikių prekybos santykių su Afrika, kad sudarant ekonominės partnerystės susitarimus būtų užtikrintas ilgalaikis šio žemyno klestėjimas ir gerovė.

- Abipusiai naudingas bendradarbiavimas gali būti palaikomas žaliavų sektoriuje siekiant tvarios žaliavų gamybos ir tiekimo. Bendradarbiavimas turėtų būti skatinamas ir išplėstas privačiame sektoriuje siekiant sudaryti abiems žemynams naudingas galimybes, pvz., remiantis Komisijos komunikatu dėl žaliavų ir Afrikos Sąjungos kasybos vizija 2050 m. Konkretūs veiksmai bus skirti valdymui (įskaitant Gavybos pramonės skaidrumo iniciatyvą), infrastruktūrai ir investicijoms, geologinėms žinioms ir įgūdžiams. Siekiant tvaraus vartojimo ir gamybos taip pat svarbu, kad mažos ir vidutinės įmonės veiksmingiau panaudotų išteklius ir užsiimtų ekologiškesne gamyba ir kad įmonės būtų konkurencingesnės. Remiantis tokiomis iniciatyvomis, kaip Afrikos Sąjungos Tvaraus vartojimo ir gamybos 10 metų bendroji programa, galėtų būti svarstoma galimybė kurti Afrikos programą SWITCH, pagal kurią būtų remiamas ilgalaikis tvarus ekonomikos augimas ir konkurencingumas.
- Žemės ūkio srityje ES ir Afrikos bendradarbiavimas bus tęsiamas pagal Išsamią Afrikos žemės ūkio vystymosi programą. Pirmenybė turėtų būti teikiama smulkių ūkininkų intensyvesnės gamybos būdams, kurie yra tvarūs ir tausūs aplinkos atžvilgiu, remti kartu deramai atsižvelgiant į įvairias žemės ūkio funkcijas. Geografinės nuorodos ir ekologinis ūkininkavimas – tai sritys, kuriose su Afrikos Sąjungos Komisija bus tęsiamos diskusijos. Turėtų būti auginami didelės vertės pasėliai, kurie padėtų didinti tvarią smulkių ūkininkų gamybą, kurti naujas darbo vietas ir užtikrinti pajamas kaimo vietovių gyventojams, kartu teikiant aplinkos apsaugos paslaugas ir padedant prisitaikyti prie klimato kaitos ir švelninti jos padarinius. Tokio pačio požiūrio būtų laikomasi ir žuvininkystės srityje. Be to, ES turėtų siekti, kad būtų parengti atsakingų investicijų į žemės ūkio paskirties žemę principai, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu. Šalių partnerių vyriausybės, ūkininkų organizacijos ir kiti suinteresuotieji subjektai bus skatinami priimti sąmoningus sprendimus, padedančius užtikrinti užsienio investicijų tvarumą, kad šalis gautų didžiausią socialinę, ekonominę naudą ir būtų užtikrintas teigiamas poveikis aplinkai. ES ir Afrikos bendradarbiavimas bus toliau palaikomas siekiant suderinti padrikas sanitarijos ir fitosanitarijos sistemas. Lygiai taip pat reikėtų svarstyti galimybę skatinti tausios žvejybos būdus ir žuvininkystės valdymą, nustatyti kovos su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba priemones ir užtikrinti visišką žuvies produktų atsekamumą.
- Žaliojoje knygoje, kuri pateikiama kartu su šiuo komunikatu, tvarios energijos ir veiksmingo energijos vartojimo srityje keliamas klausimas dėl ES ir besivystančių šalių ir (arba) regionų šalių grupių bendrų veiksmų pagal esamas partnerystes ir dėl konkrečių bendrų programų, kuriomis būtų laipsniškai užtikrintas tvarus energijos tiekimas visiems piliečiams. Tokiomis ES vystymosi ir klimato kaitos veiksmams skirtomis lėšomis finansuojamomis programomis, kuriose dalyvauja

ES ir besivystančios šalys, energetikos pramonės sektorius ir ES finansų įstaigos, galėtų būti siekiama nustatyti bendrų veiksmų tvarkaraštį ir įtraukti su investicijų apsauga, mokesčių ir regioniniu bendradarbiavimu energijos srityje susijusias reformas. Tokios programos turėtų būti pagrįstos tokiomis esamomis iniciatyvomis, kaip ES ir Afrikos energetikos partnerystė ar Afrikos ir ES bendradarbiavimo atsinaujinančiosios energijos srityje programa.

4. IŠVADA. ES IR AFRIKOS PARTNERYSTĖS STIPRINIMAS

- (21) Šiuo metu pokyčiai Afrikoje vyksta kaip niekad sparčiai. Per ateinančią dešimtmetį sieksime spręsti bendrą uždavinį – užmegzti tikrą ES ir Afrikos partnerystę, pagrįstą ne tik vystomuoju bendradarbiavimu, bet ir integracinį ir tvarų augimą skatinančia pagalba.
- (22) Lisabonoje ES ir Afrika susitarė veikti išvien remdamosi bendromis vertybėmis, bendra darbotvarke ir bendrais tikslais. Dabar abi šalys turi imtis veiksmų, kad nuo šių plačių užmojų būtų pereita prie suderinto požiūrio, konkretaus bendradarbiavimo ir, kai įmanoma, suderintų pozicijų JT organuose, tarptautinėse finansų įstaigose ir per svarbiausias tarptautines derybas. Šiuo požiūriu ES aktyviai teiks pagalbą Afrikai tikėdamasi konstruktyvaus ir abipusiai naudingo Afrikos atsako.
- (23) Šiuo požiūriu abi šalys turi dėti daugiau pastangų, kad būtų išspręstas dabartinis politikos pagrindų ir finansinių priemonių fragmentiškumo klausimas, kad būtų skatinamas didesnis bendradarbiavimo veiksmingumas ir regimumas. Turėtų būti užtikrinta didesnė ES politikos krypčių sinergija, kad būtų pasiekta tikra vystymosi politikos darna. Būtina užtikrinti didesnę ES politikos krypčių, skirtų Afrikai į pietus nuo Sacharos ir Viduržemio jūros regionui, papildomumą. Reikėtų tirti būdus atitinkamų ES ir nacionalinių politikos krypčių darnai stiprinti, priimant atitinkamą teisinį ir finansinį pagrindą (šiuo metu Europos plėtros fondas, Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė ir Vystomojo bendradarbiavimo priemonė). Mūsų partnerystės valdymas ir veiksmingumas turi būti stiprinamas, *inter alia*, palaikant glaudesnę politinį dialogą ir dialogą politikos klausimais, užtikrinant veiksmingą įgyvendinimą, aktyviai įtraukiant pagrindinius suinteresuotuosius subjektus ir teikiant deramus išteklius, įskaitant laipsnišką Afrikos į pietus nuo Sacharos finansinės paramos programos rengimą. Taip pat būtinas glaudesnis vidinis derinimas su valstybėmis narėmis ir veiksmingesnis bendradarbiavimas su Afrikos partneriais ir naujais paramos teikėjais. Geresnis ryšių palaikymas būtinas, kad piliečiai būtų geriau informuojami, o suinteresuotieji subjektai labiau prisiimtų atsakomybę už partnerystę – taip būtų skleidžiama informacija ir didinamas suvokimas apie abiejų žemynų bendras pastangas.
- (24) Siekiant geresnių rezultatų, kitame veiksmų plane prioritetine bus laikoma:
- aiškų regiono, žemyno ar pasaulinį matmenį turinti veikla, kuria kuriama papildoma bendros strategijos nauda;
 - aiškią papildomą naudą turinti veikla, kuri yra sutelkta ir racionali, kurią vykdant stiprinimas papildomumas ir darna su esamomis iniciatyvomis ir forumais, kuri atitinka strateginius Afrikos prioritetus, organizacijas, struktūras ir mechanizmus žemyno ir regionų lygmeniu;

- veikla, užtikrinanti pakankamą kompetentingų abiejų šalių dalyvių dalyvavimą, įskaitant būtinus politinius, žmogiškuosius ir finansinius išteklius.
- (25) Kitame aukščiausio lygio susitikime Europa ir Afrika turės parengti tikrovišką bendradarbiavimo ateityje viziją ir į kitą veiksmų planą įtraukti principą „nuo paramos teikimo prie partnerystės“. Kartu su Europos investicijų banku ir Afrikos plėtros banku reikės nustatyti sritis, kuriose bus įgyvendinami didelį poveikį darantys projektai. Turės būti priimami abipusiai naudingi sprendimai, kuriais bus suderinti Afrikos ir Europos politiniai interesai ir ekonominiai prioritetai. Tai turėtų atverti neribotas galimybes visiems 1,5 mlrd. gyventojų.